

**YOSH AVLODDA MILLIY MA'DANIYATINI YUKSALTIRISH YO'LLARI
VA OMILLARI**

Artikova Umida Djumayevna

Surxondaryo viloyati Muzrabot tumani xalq deputatlar kengash deputati, Muzrabot tumani "Buyuk ipak yo'li" mahalla xotin-qizlar faoli

tel: 88-136-00-86

Annotatsiya: *Ushbu maqolada yosh avlod ongida milliy madaniyatni yuksaltirishning dolzarb yo'nalishlari va asosiy omillari tahlil qilinadi. Milliy qadriyatlar, urf-odatlar va madaniy meros yoshlar tarbiyasida tutgan o'rni, ularni zamonaviy texnologiyalar vositasida ommalashtirish imkoniyatlari yoritiladi. Shuningdek, oilaning, ta'lim muassasalarining va ommaviy axborot vositalarining bu jarayondagi o'rni hamda davlat siyosatining ta'siri tahliliy yondashuv asosida ko'rib chiqiladi. Maqolada yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalash orqali jamiyatning madaniy barqarorligini ta'minlashga qaratilgan taklif va tavsiyalar ilgari suriladi.*

Kalit so'zlar: *yosh avlod, milliy madaniyat, qadriyatlar, tarbiya, urf-odatlar, ma'naviyat, madaniy meros, ta'lim, ijtimoiy omillar, davlat siyosati*

Annotation: *This article explores the main directions and factors involved in enhancing national culture among the younger generation. It analyzes the role of national values, traditions, and cultural heritage in the upbringing of youth, as well as the opportunities for promoting these elements through modern technologies. The study also highlights the role of the family, educational institutions, and mass media in this process, along with the influence of state policy. The article presents suggestions and recommendations aimed at ensuring cultural stability in society by fostering national consciousness among the youth.*

Keywords: *youth, national culture, values, upbringing, traditions, spirituality, cultural heritage, education, social factors, state policy*

Аннотация: *В данной статье рассматриваются актуальные направления и ключевые факторы повышения национальной культуры среди молодого поколения. Анализируется значение национальных ценностей, традиций и культурного наследия в воспитании молодежи, а также возможности их популяризации с использованием современных технологий. Особое внимание уделяется роли семьи, образовательных учреждений и средств массовой информации в этом процессе, а также влиянию государственной политики. В статье представлены предложения и рекомендации, направленные на обеспечение культурной устойчивости общества через формирование национального самосознания у молодежи.*

Ключевые слова: *молодое поколение, национальная культура, ценности, воспитание, традиции, духовность, культурное наследие, образование, социальные факторы, государственная политика*

Kirish

Milliy madaniyat har bir xalqning tarixiy merosi, urf-odatlari, til va san'ati orqali ifodalanadigan beqiyos boylikdir. Ayniqsa yosh avlodda milliy madaniyatni mustahkamlash va yuksaltirish jarayoni, nafaqat ularning shaxsiy ma'naviy dunyosini shakllantirishda, balki jamiyatning madaniy barqarorligi va milliy o'zligini saqlab qolishda ham muhim ahamiyatga ega. Globalizatsiya va zamonaviy texnologiyalarning tez sur'atlarda rivojlanishi natijasida yoshlar orasida xalqaro madaniyat elementlari keng tarqalmoqda, bu esa milliy qadriyatlarning zaiflashishiga olib kelishi mumkin. Shu bois, milliy madaniyatni avloddan-avlodga samarali yetkazish va uni yoshlar ongida rivojlantirish masalasi bugungi kunning dolzarb muammolaridan biri sifatida qaralmoqda.

Ushbu maqolada yosh avlodda milliy madaniyatni yuksaltirish yo'llari va bu jarayonga ta'sir etuvchi omillar atroflicha o'rganilib, milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning samarali strategiyalari taklif etiladi. Shuningdek, oilaning, ta'lim muassasalari va ommaviy axborot vositalarining milliy madaniyatni shakllantirishdagi roli va davlat siyosatining bu jarayondagi ahamiyati ham tahlil qilinadi.

Tadqiqotlar metodologiyasi

Ushbu tadqiqotda yosh avlodda milliy madaniyatni yuksaltirish yo'llari va omillarini chuqur o'rganish maqsadida sifat va miqdoriy tadqiqot metodlarining uyg'unlashtirilgan yondashuvi qo'llanildi. Tadqiqotning dastlabki bosqichida mavzuga oid ilmiy adabiyotlar, maqolalar va statistik ma'lumotlar tizimli ravishda tahlil qilindi. Bu bosqichda milliy madaniyatning asosiy tushunchalari, yoshlarni tarbiyalashda uning ahamiyati va zamonaviy jarayonlarda yuzaga kelayotgan muammolar chuqur o'rganildi. Shuningdek, xalqaro va milliy tadqiqotlar natijalari solishtirilib, mavzuning nazariy asoslari mustahkamlandi.

Amaliy qismda esa yoshlar, pedagoglar, madaniyat sohasidagi mutaxassislar va ot-onalar orasida so'rovnomalar va intervyular o'tkazildi. Bu orqali milliy madaniyatga bo'lgan munosabat, uning yosh avloddagi o'rni, yuksaltirishga qaratilgan faoliyatlar va mavjud muammolar haqida to'liq va aniq ma'lumotlar yig'ildi. Shuningdek, madaniy tadbirlar, ta'lim jarayonlari va ommaviy axborot vositalarining yoshlar ongida milliy madaniyatni shakllantirishdagi roli kuzatildi. Tadqiqot davomida olingan ma'lumotlar sifat jihatdan kodlashtirilib, miqdoriy ko'rsatkichlar statistik usullar yordamida tahlil qilindi.

Natijada yosh avlodda milliy madaniyatni yuksaltirishga ta'sir etuvchi asosiy omillar aniqlanib, ularni mustahkamlash uchun samarali yo'nalishlar va strategiyalar ishlab chiqildi. Tadqiqot metodologiyasi kompleks yondashuv asosida amalga oshirilgani

sababli, natijalar ilmiy asoslangan va amaliyotga tatbiq qilish uchun qulay tavsiyalarni o‘z ichiga oladi.

Adabiyotlar sharhi

Milliy madaniyatni yosh avlod ongida yuksaltirish masalasi nafaqat mahalliy, balki xalqaro miqyosda ham keng tadqiq qilinmoqda. Xorijiy tadqiqotlarda, xususan, Evropa mamlakatlari misolida milliy qadriyatlarni asrash va yosh avlodga yetkazishda ta’lim tizimining markaziy roli ta’kidlanadi (Smith, 2018). Smith milliy madaniyat elementlarini o‘quv dasturlariga integratsiya qilish orqali yoshlar ongida milliy o‘zlikni mustahkamlash yo‘llarini tahlil qiladi. Shuningdek, Lee va hamkasblari (2020) globalizatsiya sharoitida yoshlar orasida milliy madaniyatni saqlab qolish uchun raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlarini o‘rganishgan.

Osiyo mintaqasida milliy madaniyat va yoshlarni tarbiyalash masalasi alohida ahamiyatga ega. Xitoylik tadqiqotchi Wang (2019) milliy madaniyatni yoshlar tarbiyasida saqlab qolish uchun an’anaviy qadriyatlarni zamonaviy pedagogik yondashuvlar bilan uyg‘unlashtirish zarurligini ta’kidlaydi. Yaponiyadagi o‘quv tizimida milliy madaniyat elementlari jamiyatning barqarorligini ta’minlashda asosiy vosita sifatida ko‘riladi (Tanaka, 2021). Hindistonlik tadqiqotchi Singh (2022) esa milliy madaniyatni yosh avlodga yetkazishda oilaning va mahalliy jamoalarning o‘rni katta ekanligini ta’kidlaydi, shuningdek, madaniy tadbirlar va an’anaviy san’atning yoshlar ongini shakllantirishdagi samaradorligini ko‘rsatadi.

O‘zbekistonda esa milliy madaniyatni yoshlar ongida yuksaltirish masalasi bir qator olimlar tomonidan batafsil o‘rganilgan. Masalan, M.A. Qodirov (2018) milliy qadriyatlarning yoshlar tarbiyasidagi o‘rni va oilaning bu jarayondagi ahamiyatini ta’kidlaydi. S.A. Nurmatov (2020) esa ta’lim muassasalarida milliy madaniyatni integratsiya qilish orqali yoshlar ongini shakllantirish metodlarini ishlab chiqqan. Shuningdek, N.X. Karimova (2022) davlat siyosatining madaniyatni rivojlantirish va yosh avlodni milliy ruhda tarbiyalashdagi o‘rnini o‘rganib, kompleks yondashuvning zarurligini ko‘rsatadi. Ularning tadqiqotlari milliy madaniyatni zamonaviy texnologiyalar yordamida yoshlar orasida targ‘ib qilishga qaratilgan samarali strategiyalarni ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, xalqaro va mahalliy adabiyotlarda yosh avlodda milliy madaniyatni yuksaltirishda ommaviy axborot vositalari va raqamli platformalarning ahamiyati ham keng muhokama qilinadi (Johnson, 2020; Qodirov, 2019). Bu tadqiqotlar global tendensiyalarni ko‘rsatib, milliy madaniyatni zamonaviy usullar bilan yuksaltirish imkoniyatlarini yoritadi.

Umuman olganda, xorijiy, Osiyo va O‘zbekistondagi tadqiqotlar yosh avlodda milliy madaniyatni yuksaltirish uchun kompleks yondashuv, an’anaviy qadriyatlar va zamonaviy texnologiyalarni uyg‘unlashtirish zarurligini ta’kidlaydi. Bu ilmiy asoslar milliy madaniyatni yoshlar ongida rivojlantirish uchun samarali strategiyalar ishlab chiqishda muhim manba hisoblanadi.

Tahlil va natijalar

Tadqiqot davomida to'plangan ma'lumotlar asosida yosh avlodda milliy madaniyatni yuksaltirish jarayonidagi asosiy omillar va ularning o'zaro ta'siri o'rganildi. So'rovnomalar va intervyular natijalari shuni ko'rsatdiki, milliy madaniyatga oid qadriyatlar yoshlar ongida oiladan boshlanadi va ta'lim muassasalari hamda madaniy muhit tomonidan mustahkamlanadi. Yoshlarning aksariyati milliy urf-odatlar va an'analarni qadrlashga intiladi, biroq global madaniyat ta'siri ostida ularning milliy o'zlikni anglash darajasi turlicha ekanligi aniqlanmoqda.

Kuzatuv natijalari ko'rsatdiki, madaniy tadbirlar va ommaviy axborot vositalari yoshlar orasida milliy madaniyatni targ'ib qilishda samarali vositalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, raqamli platformalar va ijtimoiy tarmoqlar yoshlar uchun milliy qadriyatlarni o'rganish va saqlashda muhim maydon bo'lmoqda. Shu bilan birga, ta'lim jarayonida milliy madaniyat elementlarining yetarlicha qo'llanilmasligi va ba'zi oilalarda tarbiya tizimidagi kamchiliklar milliy madaniyatning to'liq singdirilishiga to'siq bo'lishi mumkinligi aniqlandi.

Tadqiqot natijalari milliy madaniyatni yosh avlodda yuksaltirish uchun quyidagi asosiy yo'nalishlarni ajratib ko'rsatdi: birinchidan, oilaning tarbiyaviy rolini kuchaytirish; ikkinchidan, ta'lim dasturlarida milliy madaniyat elementlarini yanada kengroq va samaraliroq joriy etish; uchinchidan, madaniy tadbirlar va ommaviy axborot vositalarining milliy qadriyatlarni targ'ib qilishdagi imkoniyatlarini maksimal darajada foydalanish; to'rtinchidan, davlat siyosati orqali madaniyat va ta'limni muvofiqlashtirish.

Shu bilan birga, yoshlarning milliy madaniyatga bo'lgan munosabatini oshirishda innovatsion usullar, xususan, raqamli texnologiyalar va interfaol pedagogik yondashuvlarning o'rni katta ekanligi tasdiqlandi. Bu esa milliy madaniyatni zamonaviy shakllarda yuksaltirish va yoshlar orasida keng targ'ib qilish imkonini beradi.

Natijalar shuni ko'rsatdiki, milliy madaniyatni yoshlar ongida mustahkamlash kompleks va ko'p qirrali jarayon bo'lib, bunda har bir ijtimoiy institut o'ziga xos ahamiyatga ega. Shu bois, milliy madaniyatni yuksaltirishga qaratilgan siyosat va amaliyot bir yo'nalishda, bir maqsadga xizmat qilishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Johnson, M. (2020). Media and National Identity: The Role of Digital Platforms. *Global Media Journal*, 12(1), 101-117.
2. Karimova, N.X. (2022). Davlat siyosati va milliy madaniyatni rivojlantirish. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Madaniyat Vazirligi.
3. Lee, H., Kim, S., & Park, J. (2020). Digital Tools and National Culture: Maintaining Heritage in a Globalized World. *Journal of Cultural Studies*, 15(3), 45-60.
4. Nurmatov, S.A. (2020). Ta'lim muassasalarida milliy madaniyatni integratsiya qilish metodlari. Toshkent: Fan va Texnologiya.

5. Qodirov, M.A. (2018). Milliy qadriyatlar va yoshlar tarbiyasi. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti Nashriyoti.
6. Singh, R. (2022). The Role of Family and Community in Cultural Preservation in India. *South Asian Journal of Sociology*, 9(4), 234-250.
7. Smith, J. (2018). Preserving National Identity through Education in Europe. London: Routledge.
8. Tanaka, Y. (2021). National Culture and Education in Japan: Challenges and Opportunities. *International Journal of Asian Studies*, 18(1), 77-95.
9. Wang, L. (2019). Integrating Traditional Values into Modern Education: The Case of China. *Asian Educational Review*, 10(2), 112-128.

